

Gösteri siyasetindeki siyasi aktörleri ya da oyunları eleştirmek gibi bir amacım hiç olmadı. Bu yazıda da yok. Eleştirdiğim bu siyaset gösterilerine kendini kaptırıp kızan, heyecanlanan, kendince senaryoyu değiştirmeye kalkanların ruh hali.

Hızla beliren, hızla dağılan anlamsız sevinç ve kızgınlık halleri köklerini -temenni edildiği için olaylarda tesadüfi olarak çıkan en ufak emareler bile abartılarak emin olunan- hsn kuruntulara salıp besleniyor. Maalesef Türkiye’de kamunun denetlediği demokratik olarak işleyen bir devlet yoktur. Olmayacak anlamına gelmiyor ancak şimdilik yoktur. İnsan, denetleyen kamunun olmasını arzuluyor, devlet işleyişinin demokratik olmasını arzuluyor. Elinden tek başına bir şey gelmiyor. Ufak minik emareler görüp gerçekte olanla dişe dokunur bağlantısı olmayan kurgularla kendini doğrunun tam tersi eminlikler içinde buluveriyor.

Kamu denetiminin yokluğunda demokrasinin uzağında bir devletin en azından yasal görüntüsü varsa bile bu devlet de ynetilemiyor. Tek tek baktığında istihbaratı, askeri, polisi, akademisyeni, ğretmeni, doktoru, mühendisi, mimarı, savcısı, hakimi, avukatı, her alanda sayısız değerli insan var. Ama durmadan ortaya istihbarat, güvenlik, emniyet, bilim, eğitim, sağlık, imar zafiyeti çıkıyor. Tüm zafiyetlerin kaynağı olan temel zafiyet gözden kaçıyor; yönetim zafiyeti. Yalnızca devlet yönetiminde değil, her türlü yönetimde bu durum kendini hissettiriyor. Bu zafiyet yönetici kadroların becerisine de bağlı değil. (Toplum için yapı yakıştırmasını yapmaktan oldum olası rahatsızlık duyarım ama uzatmadan kestirmeden ifade edersem:) Bu yönetim zafiyeti yapısaldır. Bu, buradaki yazının konusu değil; ama burada değineceğim glnlklere yol açan çarpıklıkların birincil kaynağının, siyasal aktörlerin değil yerleşmiş yönetim zafiyetinin olduğunu düşünüyorum.

Bir yurttaşımız, 1970’lerin başında İmam Hatip’te okuyordu. Fakülteye giremedi. O sırada bir darbe oldu, her nasılsa bir yol açıldı, hoop bir lise diploması edindi ve bir yüksek eğitim kurumuna kaydı yapıldı. Okudu mu okumadı mı bilmiyorum. İki ya da üç yıllık bir okul. 7 yıl geçti mezun olamadı. 8 yıl geçti mezun olamadı. Bir başka darbe oldu, her nasılsa bir yol açıldı; hoop yüksek eğitim mezuniyet belgesini alıverdi. Bu yetmedi. Mezun olduğu yüksek

okul bir üniversiteye bağlanıp ortadan kalktı. Üniversite yönetimi, bu yurttaş okumaya hak kazanmadığı bir fakültenin okumaya hakkı olmadığı, programına girmediği, dört yıl okumadığı, bitirmek için gerekli koşulların hiç birini yerine getirmedeği bir bölümün diplomasını verdi. Kısaca darbeler, olağanüstü haller esnasında bu yurttaşımıza girdiğinden çok daha yüksek düzeydeki eğitim kurumlarının diplomaları verildi. Her anı bir başka gülünç ama biz buna gülemiyoruz. Hani çocuk yapmaması gereken, müsamaha gösterilemeyecek bir şirinlik yapar da gülesin gelir ama ciddiyeti de muhafaza etmelidir. Hani gülmeyi bastırmaya çalışırsın ama ne kadar ciddi davranırsan o kadar zor olur kendini tutup gülmemen. İşte öyle bir şey. Anlattığım öyküye -hele bir de ayrıntılara vakıf olursan- bir yandan gülmemen mümkün değil. Ancak söz konusu olan bir çocuk değil, koskoca bir yurttaş, bunun için de diğer yandan üzülmemen mümkün değil, kurumlarımız bu duruma düştüğü için.

Ne gülebiliyoruz, ne de üzülebiliyoruz çünkü bu durum Cumhurbaşkanına hakaret kapsamında değerlendiriliyor. Hoş bu da ayrıca gülünç ama anlamsız biçimde müdahaleye uğruyorsun. Sanırım değerli savcılar, yargıçlar fark etmiyorlar ki durum üzücü olduğu kadar da gülünçtür, aşağılamakla da hiç bir alakası yoktur, durum tespitidir. Gülünç olanı tiye almayı yasaklamayla devlet saygınlık kazanmaz. Devlete saygınlık kazandırmak değerli savcılarımızın, yargıçlarımızın elinde. Söz konusu olan resmi bir belgedir. Resmi belgelerin doğruluğu sağlanırsa, doğru olmadıkları ortaya çıktığında hem düzeltilir hem sorumlular cezalandırılırsa devlet ve temsilcileri biraz daha saygınlık kazanır. Adalet olmadık yerde hakaret bulup siyasi destekle durumu idare etmekle değil açık olgularla çelişmeyen kararlar almakla sağlanır. Darbeler ve olağanüstü durumlar sayesinde geldiği yere gelmiş olan bu yurttaşımızın her daim darbelerden mağdur olduğunu ileri sürüp kendisini acındırması da ayrıca gülünçtür.

Geçen ay (2016 Temmuz) olanlar, bir ayrı komedi; ama gülemiyoruz. Şaka gibiydi ama yönetim zaafiyeti bir kez daha kendini gösterdi ve yüzlerce insanımız olmasa da olur bir mücadelede yaşamını yitirdi. Canımız yandı. Yazın darbe yapmak zordur. Kimseyi yerinde bulamazsın. Herkes hareketlidir. Başka başka yerlerdedir. Toparlamak güç olur. Kaçaklar

çok, direniş güçlü olur. Gel de gülme, güya darbe bastırıldıktan sonra herkes yerlerine çağrıldı; üç haftalığına. Darbeci denilenlere bakıyorsun, AK Partili, darbeye direnenlere bakıyorsun AK Partili. AK Partililer dışındakilerin -ki nüfusun çoğunluğudur- ne güya darbe yapanlarla ne de güya darbeye karşı çıkanlarla bir alakaları var. Ulusal bir durum yok, bir parti içi kargaşa söz konusu. Hani karı koca kavgası desen tam öyle bir şey de değil. Bunlar tek yumurta ikizi bile değiller. Aynı bünyenin içindeki hücreler. Hepsi aynı akılla hareket ediyorlar. Demokrasi nöbeti tutanlar, gerçekten bir darbe olsaydı darbeden çok darbeci olurlardı ki darbe olmamasına karşın darbeciden çok darbecilik yapıyorlar. İdam istiyorlar, hukuk devletini askıya almak istiyorlar, hatta güçleri birleştirip tek bir kişinin diktası altına girmeyi istiyorlar, bir de buna demokrasi diyorlar. Şimdi nasıl gülmezsın?

Bir de Batı'ya karşı kahramanlık gösterileri, haddini bildirmecilikler yok mu onlar çok hoş oluyor. Gülmekten yerlere yatarsın. Daha Rusya'nın yaptırımlarına iki üç mevsim dayanamayanlar, güya NATO'dan çıkacaklarmış da, Avrupa Birliğiyle yolları ayıracaklarmış da... 1970'lerde ambargolara varıncaya kadar Türkiye olarak dayandık, yine dayanırız ama Türkiye'nin yurttaşlarından çok kılcal damarlarına kadar NATO'ya, A.B.D'ye ve AB'ye bağlı olan AK Parti bunların açık ya da örtülü desteği olmadan saniye yaşayamaz. Durum bu kadar açık da olsa AK Partililer Batı'ya dayılanıyor, Batılılar da korkmuş gibi yapıyor. Gel de gülme.

Bir de darbe girişimini yapanın NATO olduğu dahiyane saptaması var ki akıllara durgunluk veriyor. Yaz ortasında darbe yapılmaz onu bilirler en azından. Diyelim ki onu bilemediler, Cuma akşamı en kalabalık saatte tankları trafiğe çıkarıp sonra da hatıra selfileri çekenlere bırakmanın ne alemi var? Siyasal hedeflere kitlenip toplanacakları bir an önce toplayıp medyayı kontrol altına alacağına gece boyu gösteri uçuşları yapıp temsili bombalar atmak yakıştı mı şimdi NATO'ya? NATO'nun hepsi yaptı demeyelim o zaman; A.B.D.'deki bir grup diyelim. Yakından bakınca hepsi ahı gitmiş vahı kalmış emekli CIA elemanları ama olsun.

Hani NATO iddiasını ciddiye alsan olacak gibi değil. Başta Rusya olmak üzere, ajanlık faaliyetlerine kamuflaj olarak okul, hastane ve benzeri hizmetleri kullandıkları deşifre olmuş

ve A.B.D.'nin dış istihbarat örgütlenmesinin yan kuruluşları oldukları savıyla faaliyetleri bir bir durdurulan başarısız oluşumun tasfiyesi bir süredir izlenebiliyor. Görülebildiği kadarıyla olan, zayıf dalların budanmasından ibaret ve budanacak zayıf dallar yalnızca darbeciler değil. "Ne olsa yaparım" Őarıyla devlet yönettiğini zannedenlerin süresi açıkça çoktan doldu. Çatışma ve uzlaşma gelgitlerinde dalgalanacak ülke bir süre daha ama gidecek olanın gitmesi kaçınılmaz.

şimdiden kurulacak bir Türkiye'deyiz artık. Türkiye'nin yirmi birinci yüzyılda nasıl olacağını belirlemek için acele etmeden, hızlı ve çok çalışmak gerekiyor. Yapılacak çok şey var; ama öncelikle maske takmış gibi değil, ne de gerilimli gerilimli... şöyle iten gülmeyi anımsayalım.

Türkiye'de demokrasi ve gelişme bakımından kırk yıllık fetret döneminin sonuna yaklaştık iyice. Tabii ki gleceğiz. İyi gleceğiz. Niye glmeyelim?

Usta tiyatro oyuncusu Levent Kırca'yı kahkahalarla anıyorum. Aşağıdaki skeci izlemeden önce hazırlık yapıyorum; glmeyip somurtmak için. Tüm repliklerini neredeyse ezberledim. Ama her keresinde kendimi tutamayıp gülüyorum. Onun için kendisini hüzünle değil, hep kahkahalarla anıyorum. Biraz da kıskanıyorum; hep kahkahalarda yaşayacak diye.

